

Cihat AKÇAKAYALIOĞLU

KONU:

DAHİ ATATÜRK

Sayın Bayanlar, Sayın Baylar siz değerli Atatürkçüleri saygı ile selamlarım.

Bilindiği üzere, konumuz DÂHİ ATATÜRK..

Bana bu görevi veren Millî Kütüphane Başkanı Sayın Dr. Müjgân CONBUR'a ve diğer yetkililere şükranlarımı sunarım.

Seçkin bir topluluk karşısında, herhangi bir konuda, hele Atatürk için konuşurken hiç işitilmemiş, öğrenilmemiş bilgiler sunmak olanaksızdır. Bu sebeple birlikte, Ölümsüz Önderimizle ilgili bazı değerli kaynakları, hafızalarımızdaki birikimleri anımsayacağız.

Tekrarlamalar çok zaman sıkıcı, bazende yorucu olur. Atatürk'e âit bilgileri, anılar ise yüzlerce defa bile yinelenirse sadece ruhlarımızı, dimağlarımızı âdeta tazeliyor, güçlendiriyor.

Mustafa Kemal'i anarken, yazarken, okurken, onu konuşurken doğanın engin güzellikleriyle içiçe yaşıyor gibiyiz. Bu büyüklüklere bu güzelliklere doyamıyoruz.

Evet, uçsuz bucaksız gökyüzünün renklerini, yıldızlarını, biçim biçim bulutlarını, süzülerek geçen ay dahil gezegenlerini, elmas elmas ışıldayan yıldızlarını ömrümüz boyunca sıyretmeye doyamıyoruz.

Yeryüzünün yüzbinlerce boy boy, çeşit çeşit ,renk renk şekillerini, bitkilerini âdeta kendimizden geçerek görmeye, onlarla birlikte yaşamaya kanamıyoruz.

Enginlikleri çevreleyen bir kıyıda bazen mavi atlaslar gibi durgun, bazen kükremiş köpüklü dalgalarla kayalıklara serpilen denizleri yüzlerce, binlerce defa izleyişimiz ne ilk olmuştur ne de son olacaktır!..

Bu doğa aşkı gibi, Atatürk'ü anmak, okumak, yazmak ve sonsuza kadar yaşayacak olan görünüşleri, yansımaları izlemek de doymadığımız, doyamayacağımız bireysel, toplumsal zevkimiz, şerefimiz, tutkumuz, aşkımız olarak sürüp gidecektir.

Hemen düşünelim, değerlendirelim, sayın Atatürkçüler!.. Büyük bir milletin çoğunluğuna bu ruh ve aşkı aşlayan Büyük İnsan, Büyük Türk Dâhi değilse nedir?

Evet, Atatürk Millî Dehâ'nın temsilcisi olarak yaşadı ve yaşayacaktır!.

Şimdi, birlikte, Atatürk'ün Dehâsını ifade eden kaynakları gözden geçireceğiz. Müsaadenizle önce Dehâ kavramı üzerinde duralım.

Dehâ Nedir

Bilindiği üzere, Dehâ en üstün insanların bir niteliğidir. Daha doğrusu "Bilimde, sanatta, Askerlikte, Devlet Adamlığında, kısacası insanların uğraş ve ilgi alanlarının bazılarında veya bir kaçında" her üstün insanın bile yapamayacağı etkinliklerde bulunan, ya da bilimsel, teknolojik keşif ve ibdalara sahip (Örneksiz yararlı şeyler meydana getirmek, yaratmak) çnder zekâlar dehâ olarak ifade edilir. Buna sahip kimselere de dâhi denir.

Şimdi, incelemeler yaparak konumuzu genişletelim:

Üstat edebiyatçı ve fikir adamlarımızdan Yakup Kadri KARAOĞLU'nun Atatürk adlı eserinin dâhiliği bölümünden başlayalım¹.

"Klasikleşmiş, vecizeleşmiş bir tarife göre, dehâ uzun bir sabır'dır. İlim ve sanat sahasında olsun, aksiyon sahasında olsun insanlık tarihini dolduran büyük adamlar dizisi içinde hiçbir büyük adam Mustafa Kemal kadar sabırlı olmasını bilememiştir. O kadar ki, ben, bu tarifi en sâdık misallerinden başlıcasının onun dehâsı olduğuna hükmedeceğim. O, bize şahsiyetinde toplu duran küllî kudretin ilk sentetik semerelerini vermek için otuzsekiz yıl bekledi."

Yazar, Mustafa Kemal'in zekâ, bilgi ve karakter gelişmesini, onun hayatının bütün oluşumunu izlemekte, vurgulamaktadır.

¹ Yakup Kadri KARAOĞLU, ATATÜRK, Güven Basımevi, İstanbul, 1946 (Remzi Kitabevi - İstanbul)

Ayrıca kanatlı karıncaların içe dönük ve sessiz çabalarla âdeta betonorme yuvalar kurduklarını, bir örnek olarak anlattıktan sonra, şu görüşünü ifade etmektedir².

“Genç Mustafa Kemal’in ilâhî içgüdüleri (Tanrı’nın verdiği anlamına kullanıyor)’de, denilebilir ki, tıpkı bu kanatlı karıncalar gibi sessiz bir yeraltı faaliyetiyle durmaksızın çalışarak kendi dehâsı’nın emsalsiz ve sağlam mimarisini kurdu”.

Yakup Kadri, Osmanlı Devleti’nin yıkıntıları arasından yeni bir Türk Devleti çıkarmaya çalışmasının bir çeşit delilik olduğunu anlatırken, Lombrosso’nun “Dehâ bir çeşit cinnettir” dediğini hatırlatıp, Mustafa Kemal için şu yorumu yapmaktadır:

“.. Biz ki, onun ne kadar realist, ne kadar ölçülü bir zekâya sahip olduğunu biliriz; bu basit ve amprik hükümden (Dehâyı cinnet sayan görüşü kastediyor) kaçınacağız ve onun (Mustafa Kemal) akla hayret verici bu cür’etini izah için, cinnet kelimesinin yerine, gene dehâ’nın en tipik vasıflarından biri olan intuition (Önsezi, hads) tâbirini kullanacağız. Bu önsezi hassası, bize Mustafa Kemal’in yalnız bir cür’etini izah etmez; onu izleyen daha birçok tehlikeli işlerdeki başarısının Kemer kilidini verebilir”.

Eski Kazaskerlerden birinin “tarihimizde bunun kadar büyük bir psikoloğ tanımiyorum; Millet’in ruhunu avucunun içi kadar biliyor” dediğini ifade eden yazar, evet, millet’in ruhunu avucunun içi kadar biliyordu; zira hiç bir fert mensup olduğu milletle onun kadar kaynaşıp birleşmemiştir, yargısına da varmaktadır..

Mustafa Kemal’in benzersiz hizmet ve eserlerini, yaşam öyküsünü hepimiz çok iyi bildiğimiz için yinelemiyorum.

Hafızlarımızı yokladığımız zaman, onun, Millî Dehâ’yı temsil yolunda nasıl gelişip ilerlediğini, anlattıklarından ayrı olarak, pırıl pırıl yansımalarla hatırlıyoruz.

Değişik bir anlatım olarak psikanaliz Uzmanı Profesör Froyd (FREUD)’un bir yorumuna değineceğim: O, cinsel yapı ve yaşamın bazı özelliklerini incelerken, aynı paralele dehâ’yı da sokmaktadır. Görüş ve düşünceler ne şekil ne yapıda olursa olsun, konuşmanın başlarında sunduğum açıklama ve tanımlama, sanırım gerçeğe en yakın olanıdır.

2 Karaosmanoğlu, Atatürk ,s. 68

Bazı Önemli Yayınlar

Bu bölümde, Atatürk'ün ölümünden önce ve sonra yayımlanan bazı demeç ve yazılara değineceğim.

Kurmay Yarbay Mustafa Kemal, Ekim 1913–Ocak 1915 tarihlerinde Bulgar Başkenti' Sofya'da Askerî Ataşe olarak bulunuyordu. O süre içinde çevresinin ve ilgili makamlarla yetkili ordu mensuplarının niteliklerinden ileri geliyordu.

Bulgar Millî Savaunma Bakanı (Harbiye Nazırı) 'da Mustafa Kemal'i çok takdir edenlerdendi. Aradan zaman geçti.. Atatürk'e 15 Mart 1922 tarihli bir mektup gönderdi. O zaman Mustafa Kemal İstiklâl Harbi'nin Başkomutanı idi. Mektubun konumuzla ilgili bölümüne değinmeyi yararlı buluyorum:

"... Türkiye ile Bulgaristan arasında bir Askerî Anlaşma yapmak üzere Sofya'ya geldiğiniz zaman, siyasi ve askerî bakımdan pek önemli olan o anda, aramızda doğan dostluğu umarımki, hatırlarsınız?.

O vakit ben Harbiye Nazırı bulunuyordum. Siz ve Bulgar Genelkurmay Başkanı arasında çıkan anlaşmazlığı gidermek için bir çok defalar görüşmelerinize katılmak fırsatını bulmuştum. Hatırlıyorum ki, çeşitli tasarımlarda yüksek şahsınızı tutuyordum, Zira, askerî teknikteki bilginiz ve tam DEHÂNIZ sayesinde kıtalarımızın ortak hareketi için gereken ilkeleri ekselansınız daha iyi takdir buyuruyordunuz. Size verilen görevleri başarıyla bitirerek İstanbul'a hareketiniz sırasında yüksek şahsınıza gönderdiğim bir mektupla hakkında en iyi dileklerimi ulaştırmakla birlikte, vatanımızın gelecekteki kaderine parlak bir yer tutmanız umudumu da açıklamıştım".

Bu mektup, Mustafa Kemal'in, daha, genç yaşlarında dehâ sahibi olduğunu kabul ve telkin ettirdiğinin ilginç örneklerindedir.

Mustafa Kemal'e yenilen Dünya Liderlerinden biri olan İngiliz Başbakanı Loyd Corç, (Lloyd George), Barış Konferansından anılar adıyla yazdığı hatıralarını New Haven'de Yale Üniversitesi yardımıyla 1939'da yayımlamıştı. Bunun Türk İstiklâl Savaşı'na değinen bir yerinde "Mustafa Kemal cesur bir âsi, iyi bir askerdir. İnsanlığın doğuştan bir lideri ile uğraşmak zorundaydık" diyerek, hem kendi yenilgisine bir gerekçe bulmuş, hem de Mustafa Kemal'in üstün insanlardan biri olduğunu, Millî Mücadele sıralarındakilerin aksine olarak, ifade etmek ihtiyacını duymuştu³.

³ Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Cihat Akçakayalıoğlu, Atatürk (Komutan, Devrimci ve Devlet DAadamı Yönleriyle) s. 490

Atatürk maddî hayata gözlerini yumduğu zaman, bütün milletler yakın ilgi göstermiş, Türk Milletinin acısını paylaşırken Ölümsüz Önder'imiz için çeşitli yayınlar yapmışlardı.

Bu defa, İskender Sertelli'nin derlediği ve Semih Lütfi Kitabevi'nin yayınladığı DÜNYA AĞLIYOR adlı eserden bazı bölümler sunacağım:

Lehistan'ın "Gazeta Polska" Gazetesi, Atatürk yeni Türkiye'yi kılıçla meydana getirmiş, dehâsı ile tensik etmiştir. (Yeniden düzenlemiştir) demektedir.

Bundan sonraki metinleri de sıralamakla yetineceğim.

— Danimarka, Berlinske Tidende gazetesi:

"Atatürk ömrünün en mükemmel çağında iken ölmüştür. Fakat onun hayatındaki eseri, tarihte kahramanlığın destanı olarak yaşayacaktır.

— Danimarka, National Tidence gazetesi:

Atatürk şahsiyet ve kabiliyetin en büyük timsaliydi. O. yirminci yüzyılın en büyük olgusunu yaratan adamdır.

— İspanya, Vanşuarda Gazetesi:

O, nefsinde Askerî Dehâ ile devlet adamı ve filozof dehâsını birleştirmişti.

— Yugoslavya, Novosti Gazetesi:

Atatürk'ün Dehâsı, saltanatın beş yüzyılda yapamadığını yaptı. En büyük dostumuz ve en samimi müttefikimiz ebediyen hayatın çekildi.

— Yunanistan, Atniki gazetesi:

Atatürk bütün dünya tarihinin en büyük çehrelerinden biri olmuştur. Bir İngiliz biyografı, onu haklı olarak "Tabiatın kuvveti" diye nitelemiştir.

— Suriye, Ennehar Gazetesi:

Bütün dünyayı baştan başa sarsan bu büyük ölünün, hayatını dile getirmeye imkân yoktur. Atatürk dünyanın çok az yetiştirdiği dâhilerdendir.

— Arnavutluk, Tiran Alba ajansı ve Demokraitia gazetesi:

Atatürk yüzyılımızın en seçkin simasıdır. Filozofların muhtelif metafizik anlamlar ve şairlerin en güzel ve en yüksek sözlerle tasvir etmiş oldukları ideale, o, realist bir ruhla can verdi.

— Bulgaristan'da yarı resmî Dness Gazetesi'nin başmakalesinde Atatürk'ün hayat ve eserleri övgüyle anlatıldıktan sonra, makale şöyle bitirilmektedir: Dünya, bu derece seçkin olan bu adamın ölümünden sonra eskisi kadar enteresan değildir. İşte milletin Atası, kılıç, fikir, kalp ve irade adamı olan Atatürk budur. Milletinin bu büyük evladı aynı zamanda Yirminci yüzyılın da en büyük bir yurttaşdır.

— İngiltere, Sunday Times Gazetesi:

Atatürk'ün ölümüne, bu gün haysiyetin artık bir hatıradan başka bir şey olmadığı bir âlemde büyük bir Devlet Adamı, büyük bir asker, büyük derecede haysiyetli bir şahsiyet olarak ağlanmaktadır. İngiltere önce cesur bir düşman, sonra da sadık bir dost olarak tanıdığı büyük adamı selamlamaktadır.

— Romanya, Vittorul gazetesi:

Eseriyle beşeriyetin üstüne çıkan bu inkılâpçı, seciyesi ve hayatı itibariyle insanlara en yakın olanlardan biridir. Esasen şahsiyetinin cazibesi ve hayatının sonuna kadar koruduğu otoritesinin sırrı buradadır..

İndependance Romaine gazetesinin bir makalesinde de "Atatürk tarihte inkılâpçı bir DÂHİ, Bir milletin harikalar yaratan sevk ve idarecisi ve ülkesinin kurtarıcısı olarak kalacaktır" denilmektedir.

SON DEĞERLENDİRME

Buraya kadar, Atatürk'ün Dehâsi'nı veya üstün insanlığını vurgulayan düşüncelerimizi ve belge niteliğindeki bazı yayınları sunmuş bulunuyorum.

Atatürk inkılâbı, onun ilk evresi ve devam etmekte olan Kurtuluş Savaşı titizlikle ve bilimsel yöntemlerle incelendiği zaman "Ulusal Önder, Başkomutan, İnkılâpçı ve Devlet Kurucusu Büyük Devlet Adamı" Mustafa Kemal'in başarıları ve eserlerinin, ancak bir Dâhi'nin üstesinden geleceği olaylar ve olgular olduğu açıkça görülmektedir.

Bu son bölümde daha çok, Atatürk'ün maddî hayata gözlerini yumduktan sonra açıklanan görüş ve düşüncelere tekrar yer vere-

ceğim. Eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'ın, T.B.M. Meclisi'nde geçen çalışma ve tartışmalardan anlattığına göre: "Ülke'nin büyük bunalımlara düştüğü zamanlar da, hemen Mustafa Kemal'in yanına koşular, onun fikir ve iradesinden güçlenilirdi. Böyle zamanlarda, Çankaya'dan döndüklerinde, büyük bir iyimserlik ve güvenle işlerine, mücadelelerine devam ederlerdi". Bayar'ın, 29 Ekim 1946'da Vatan gazetesine verdiği bu demecinde şu hususlar da görülmektedir:

İlk zamanlarda durum böyle değildi. Mustafa Kemal ile yapılan görüşme ve tartışmalarda ona kızdıkları ve düşüncelerini kabul etmedikleri, kendi kanaatlarında direndikleri, uygulamayı düşündükleri gibi yaptıkları oluyordu. Hatta, o Ankara Milletvekili Mustafa Kemal ise, biz de filan yerin Meb'usu falanız, arada ne fark var, demekten geri kalmazlardı...

Bu durumun sonuçlarını anlatan Bayar, "Fakat gördük ki, bizim çoğunlukla aldığımız kararların neticeleri, azınlıkta kalan Mustafa Kemal Paşa'nın düşüncelerini, oy'unu pekiştirmiştir, haklı çıkarmıştır. Bu hal böyle sürmeye başladı, biz uyandık ve anladık ki bu adam olağanüstü bir adamdır, DÂHİ'dir, görüşlerinde tam isabet vardır. Ankara Mebusu Mustafa Kemal Paşa bizden üstündür. Bunu kendi benliğimizde duyduk ve öylece çalışmalarımıza devam ettik" demektedir.

Amerika'nın eski Genelkurmay Başkanlarından ve İkinci Dünya Savaşı'nda Uzak Doğu Amerikan Kuvvetleri Başkomutanı olan General Douglas Mak Artür (MAC Arthur) Mustafa Kemal'i çok sayan ve takdir eden bir askerdi. 1931 yılında İstanbul'da Atatürk'ü ziyaret etmiş o sıralardaki Türk Dil Kurumu (veya Tarih Kurumu) toplantılarına da katılmıştı. Yıllarca sonra, Hürriyet Gazetesi'ne gönderdiği Atatürk'ü anma mesajı, 10 Kasım 1984'de yayımlanmıştı:

"Türkiye'nin Ölümsüz Önderi Mustafa Kemal Atatürk'ün büyüklüğü, hayatının ve başarılarının Türk Milleti'nin gelişme ve kaderinde sürekli olarak yaptığı derin etkide ve uygar dünyanın onun önderliğine karşı duyduğu sonsuz hayranlıkta yankılarını bulmaktadır. O, gerici güçlere önderlik etmenin çok kolay olduğu zamanda hiç duraksamadan, kanaatlarının yolunda sarsılmadan yürüyerek, gelenekler ve kökleşmiş kültürel usullerle mücadelede gösterdiği mânevî azim ve kudretle, insanlığın yücelmesine inanmış akıllı, cesur bir önder olduğunu isbat etmiştir.

Türk Milleti'yle birlikte Atatürk'ün mânevi huzurunda saygıyla eğilirim. Ölümüyle Dünya Büyük Bir DÂHİ ÖNDERİNİ, Türk Milleti en seçkin ve kahraman evladını, insanlık da, uzak görüşlü ve korkusuz bir savaşçısını kaybetmiştir.”

Atatürk'ün dâvâ ve silah arkadaşlarından İsmet İönü ve Mareşal Fevzi Çakmak, Atatürk Hareketi'nin ilk günlerinden itibaren ona inanç ve güvenle bağlanmış, bütün dilek ve emirlerini titizlikle yerine getirerek vatana olan borçlarını ödemeye çalışmışlardır.

İsmet İnönü'nün yaşamının sonlarında yayınladığı anıları arasında bazıları konumuza ışık tutacak niteliktedir. O diyor ki:

İç ve dış her çeşit oyun ve saldırılar karşısında, Atatürk yalnız başına ümitsiz mücadeleler yapmıştır. Fakat, onun için ümit vardır; sonuna kadar dayanalım, mutlaka zafere ulaşacağız.. Böyle bir kanaati kendi yüreğinde sarsılmadan taşımak ve onu bütün duraksamalara karşı inandırarak, yüreğinden inandırarak, zafere kadar dayandırmak, olur olmaz insanın ne yapabileceği ne de düşünebileceği bir iştir.

.. Askerlikle, meslekle ilişkisi olmıyan insanlara tekniğin, sanatın ince ihtimallerini kabul ettirmeye çalışacağız. (Millî Mücadele sıralarındaki tartışma ve çekişmelerde).. Maddî olarak imkânsız şeyler ama, bunların hepsiyle uğraşmak döner dolaşır nihayet Atatürk'ün üzerinde kalırdı. Bu siyasî temaslar, hem ülke içinde etkilemeyi, hem de savunma gücünü zayıflatmayı hedef alıyordu. Atatürk bunlarla mücadele ediyordu.

... Esaslı bir fikir Atatürk'e daima hâkim olmuştur. Millî bir devlet kurulacak, devlet hem çağdaş ilkelere uygun olacak, hem de Türk toplumu yeni bir uygarlık toplumu olacak .. Bu, çağdaş uygarlık, çağdaş devlet ve çağdaş bir toplum fikri, Atatürk'e çok zamandan, eskiden beri hâkim olmuştur.

... Atatürk, 1921 başında Anayasayı yazmakla meşguldür ve bu anayasada egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Bu anayasayı usulüne göre o zamanlar komisyonlar düşünmüşler, hazırlamışlar ve öylece ilân edilmiş değildir. Evet, o zamanlar kurullar çalışmışlardır ama, başında Atatürk ilk önce Anayasayı çıkaralım diye gece gündüz çalışmıştır.

... Muharebe içinde, ben başka konularla mecburiyet olmadıkça hiç meşgul olmamışımdır. Hem vaktim yoktur, hem de o kadar da-

ğılamam da.. Atatürk ise. hem muharebe eder, hem muharebe ile meşgul olur, hem de devletin esaslarına değinen noktalar da kendisi harf harf, cümle cümle uğraşarak, ortaya çıkacak şekli tesbit etmeye çalışırdı..⁴

Evvelce belirttiğim gibi, Atatürk'ün yakın arkadaşlarından ve bazı biyografya eserlerinde Türk büyüklerinden olarak nitelenen, gerçekten de öyle olan Mareşal Fevzi Çakmak'dan özlü bir ifadeye yer vermekle yetineceğim.

“Her zaman Mustafa Kemal Paşayı takdir ettim. Çok çetin geçen Millî Mücadele yıllarında onun yapabildiğini başka hiç birimiz yapamazdık”⁵.

Bazı konuşmalarımnda, yazılarımda özenerek yer verdiğim tarihî bir yargıyı burada da yinelemekten kendimi alamıyorum.

Ankara Üniversitesi, 1970 yılında Ankara'ya dâvet ettiği Alman Profesörlerinde Peisi Erns Şram'a Fahri dokturluk ünvanı vermiş, Profesör Şram TRT. Muharibiyle yaptığı bir görüşme sırasında Mustafa Kemal için şunları söylemişti.

“Mustafa Kemal'in Tarih sahnesine çıkışını taa başından beri büyük bir ilgi ve hayranlıkla izledim. Bu olay, yâni onun tarih sahnesine çıkışı, tarihçilerin ötedenberi üzerinde durdukları bir soru'nun karşılığıdır. Bu soru şudur:

Tarihî şartlarımı Devlet Adamını, yoksa Devlet Adamı mı tarihî şartları yaratır? Bu soruya şimdiiye kadar kesin bir karşılık verilememiştir. Bir çokları, tarihî koşulların Devlet Adamını yarattığı kanısındadır. Fakat Mustafa Kemal, bunun aksinin tipik bir örneğidir. Burada, Mustafa Kemal, tarihî yaratmıştır. Mustafa Kemal'in o tarihte ortaya çıkışı, Türkiye için büyük bir şans olmuştur”⁶.

Artık son yorum ve değerlendirmelerimizi yapabiliriz. Alman Filozoflarından ve kritik düşüncenin öncülerinden olan Kant'a (İmmanuel)'e göre DÂHİ, kuralların üstüne çıkan, özgün (orijinal) ve örnek olacak eser yaratan kişi'dir.

4 a.g.e., Atatürk Kitabı, Cihat Akçakayahoğlu, s. 472, 473

5 Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, 1985 Atatürk Haftası Armağanı, Cihat Akçakayahoğlu, s. 83

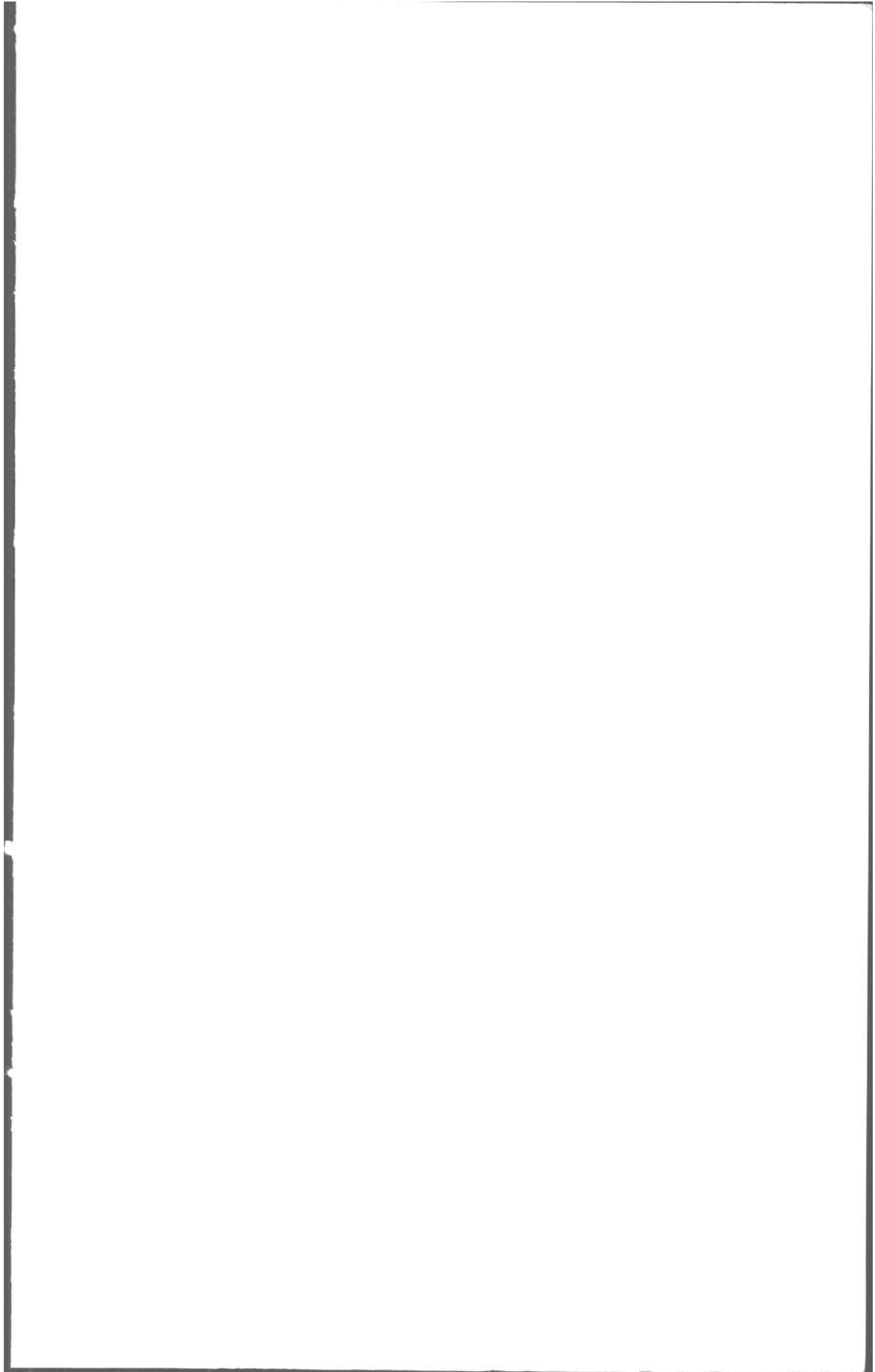
6 a.g.e., Atatürk Kitabı, s. 494

Genel bir tanımlama olarak da, dehâ uzun bir sabır'dır. Bir sistem içinde sunmaya çalıştığım bilgiler ve yorumların en önemli bölümünde Atatürk için Dehâ ve dâhi kavramları kullanılmıştır. Ayrıca, dehâ'nın niteliklerinden olan ve üstün insanlık, büyük sabır ve Kant'ın yukarıdaki tanımı, sunuşlarımda yankısını bulmaktadır inancındayım.

Sayın Atatürkçüler, biz Türklerin ve İnsanlık Dünyası'nın büyük çoğunluğunun Büyük "Dâhi Asker ve Devlet Adamı" olarak nitelediği Atatürk'ün mânevî varlığı önünde saygı ve minnetle eğiliyorum.

Sunuşlarıma son verirken, Atatürk'ün ezeli ve ebedî dâvâ arkadaşı Büyük Asker ve Devlet Adamı İsmet İnönü'nün, matem günü mesajından şu ünlü ifadeyi anımsayalım:

Eşsiz Kahraman Atatürk, Vatan Sana Minnatterdir!.

Fiyatı : 3000 TL.